

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 23Tos/181/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3120011163
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 01. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Beáta Javorková
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2021:3120011163.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Beáty Javorkovej a sudcov JUDr. Ondreja Samaša a JUDr. Mariána Dunčka na neverejnom zasadnutí konanom dňa 07. januára 2021 prejednal sťažnosť prokurátora Okresnej prokuratúry Trenčín v trestnej veci odsúdeného

Q. S.,

nar. XX.XX.XXXX v I., trvale bytom R. P. S., t. č. vo výkone trestu v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Dubnica nad Váhom,

ktorú podal proti uzneseniu Okresného súdu Trenčín sp. zn. 1Pp/205/2020 zo dňa 19.11.2020 a takto jednomyseľne

rozhodol:

I.

Podľa § 194 ods. 1 písm. a) Tr. por. zrušuje sa napadnuté uznesenie v celom rozsahu.

II.

Podľa § 66 ods. 1 písm. a), ods. 2 Tr. zák. a § 415 ods. 1 Tr. por. sa návrh odsúdeného Q. S. o podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody uloženého mu trestným rozkazom Okresného súdu Trnava sp. zn. 0T/231/2019 zo dňa 07.09.2019 v spojení s uznesením Okresného súdu Trnava sp. zn. 0T/231/2019 zo dňa 05.12.2019 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave sp. zn. 3Tos/13/2020 zo dňa 30.01.2020 zamieta.

odôvodnenie:

Trestným rozkazom Okresného súdu Trnava sp. zn. 0T/231/2019 zo dňa 07.09.2019 bol Q. S. odsúdený pre prečin nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, ods. 2 písm. a), b) Tr. zák. s poukazom na §§ 138 písm. a) a 139 ods. 1 písm. c) Tr. zák. k trestu odňatia slobody vo výmere 12 mesiacov s jeho podmieneným odkladom na skúšobnú dobu v trvaní 36 mesiacov s probačným dohľadom a uložením povinností spočívajúcich v príkaze podrobiť sa v skúšobnej dobe psychoterapii či zúčastniť sa na psychologickom poradenstve a zamestnať sa v skúšobnej dobe alebo sa uchádzať preukázateľne o zamestnanie.

Uznesením Okresného súdu Trnava sp. zn. 0T/231/2019 zo dňa 05.12.2019 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave sp. zn. 3Tos/13/2020 zo dňa 30.01.2020 bolo vyslovené jeho neosvedčenie sa v tejto skúšobnej dobe a bol mu nariadený výkon trestu odňatia slobody vo výmere 12 mesiacov, na výkon ktorého bol zaradený do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Uznesením súdu prvého stupňa bol odsúdený Q. S. podľa § 415 ods. 1 Tr. por. a § 66 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. podmienične prepustený z výkonu vyššie uvedeného trestu. Podľa § 68 ods. 1 Tr. zák. mu bola určená skúšobná doba na 12 mesiacov, súčasne mu bol nariadený aj probačný dohľad na 12 mesiacov a bola mu uložená tiež povinnosť spočívajúca v príkaze zamestnať sa v skúšobnej dobe alebo sa uchádzať preukázateľne o zamestnanie.

Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej lehote prokurátor sťažnosť, ktorú zahlásil do zápisnice o verejnom zasadnutí ihneď po vyhlásení uznesenia. V písomných dôvodoch tejto sťažnosti uviedol, že jej dôvodom je najmä absencia materiálnej podmienky pre podmieničné prepustenie. Odsúdený iba čiastočne plní ciele programu zaobchádzania v bode edukácia z dôvodu nižšej úrovne právneho a morálneho vedomia a v časti zaraďovania do práce z dôvodu nedostatkov, ktoré sa vyskytli v jeho správaní na pracovisku. Riziko sociálneho zlyhania je u neho hodnotené ako stredné a jeho resocializačná prognóza sa javí ako menej priaznivá z dôvodu absencie kvalitnejšieho primárneho prostredia. Preto riaditeľ ústavu jeho podmieničné prepustenie ani neodporučil. Je toho názoru, že súd prvého stupňa nedostatočne vyhodnotil rizikové faktory u odsúdeného, ktorý mal v minulosti možnosť preukázať zmenu svojho správania, avšak ju nevyužil. U odsúdeného nie je možné dôvodne predpokladať, že v budúcnosti povedie riadny život. Navrhol napadnuté uznesenie zrušiť podľa § 194 ods. 1 písm. a) Tr. por. a návrh odsúdeného o podmieničné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody zamietnuť ako nedôvodný.

Krajský súd v Trenčíne, ako súd nadriadený súdu prvého stupňa, primárne zistiac, že podaná sťažnosť je prípustná, bola podaná oprávnenou osobou a v zákonom stanovenej lehote na neverejnom zasadnutí podľa § 192 ods. 1 Tr. por. preskúmal správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť, ako aj konanie, ktoré týmto výrokom predchádzalo, a dospel k záveru, že sťažnosť prokurátora je dôvodná, pretože súd prvého stupňa sa nevysporiadal so všetkými skutočnosťami dôležitými pre svoje rozhodnutie.

Krajský súd v prvom rade konštatuje, že súd prvého stupňa správne procesne postupoval, keď o návrhu odsúdeného Q. S. o podmieničné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody rozhodoval na verejnom zasadnutí. Odsúdený tu mal možnosť vyjadriť sa k priebehu svojho výkonu trestu odňatia slobody, ako aj k dôvodom, pre ktoré navrhoval svoje podmieničné prepustenie.

K splneniu zákonných podmienok pre podmieničné prepustenie podľa § 66 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. krajský súd uvádza, že splnenie formálnej podmienky z pohľadu dĺžky doteraz vykonaného trestu odňatia slobody bolo preukázané.

Krajský súd sa ale nestotožnil s ďalšími závermi súdu prvého stupňa, že u odsúdeného boli splnené obidve materiálne podmienky na podmieničné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody v podobe polepšenia sa a očakávania vedenia riadneho života.

Krajský súd považuje v prvom rade za potrebné zdôrazniť, že o výmere trestu, teda aj o dĺžke pôsobenia výchovného účinku tohto trestu na odsúdeného, rozhoduje súd, ktorý vydal právoplatný odsudzujúci rozsudok. Na druhej strane ale zákonodarca ustanovil možnosť predčasného podmieničného prepustenia odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody. Z právnej úpravy tohto inštitútu nepochybne vyplýva, že zákonodarca prezumuje možnosť nápravy páchatel'ov trestných činov v rámci výkonu trestu odňatia slobody do takej miery, že i kratším výkonom trestu, než ho uložil súd v odsudzujúcom rozsudku, je možné pri správnom výchovnom pôsobení a pri nadväzujúcom plnení povinností odsúdeného a jeho správaním preukazujúcim polepšenie dosiahnuť výchovný účel trestu, teda nápravu páchatel'a trestného činu, aby sa do budúca už nedopúšťal trestnej činnosti aj pri jeho pobyte na slobode pred vykonaním celého trestu. Zákonodarca neurčil povinnosť súdu podmienične prepustiť každého odsúdeného (Podľa § 66 ods. 1 Tr. zák. súd môže odsúdeného podmienične prepustiť...), ale ponecháva na úvahu súdu na základe dôkazov posúdiť, či výchovný účel dovtedy vykonaného trestu odňatia slobody, teda aj kratšieho trvania zapôsobil na toho ktorého odsúdeného v takom rozsahu, že z hľadiska zabezpečenia ochrany spoločnosti nie je potrebné, aby vykonal celý uložený trest odňatia slobody.

K otázke posudzovania preukázania polepšenia je potrebné poukázať na to, že polepšenie je vývojový proces vnútornej premeny páchatel'ovej osobnosti, ktorý sa navonok prejavuje iba v jeho správaní. Pri rozhodovaní o podmieničnom prepustení treba preto rozlišovať, kedy je správanie a plnenie povinností

vo výkone trestu iba prejavom vonkajšej adaptácie odsúdeného v prostredí ústavu a kedy ide o známky skutočných zmien osobnosti odsúdeného, ktoré oprávňujú predpokladať, že aj v budúcnosti bude viesť riadny život.

V hodnotení ústavu na výkon trestu odňatia slobody sa v tomto prípade uvádza, že odsúdený iba čiastočne plní ciele programu zaobchádzania v časti edukácia z dôvodu nižšej úrovne právneho a morálneho vedomia a v časti zaraďovanie do práce z dôvodu nedostatkov, ktoré sa u neho vyskytli v jeho správaní na pracovisku (laxný prístup k plneniu pracovných povinností, slabá pracovná disciplína, musel byť sústavne kontrolovaný a usmerňovaný, o prácu nejavil záujem). Doposiaľ si odsúdený nevytvoril ani podmienky na priznanie čo i len jednej disciplinárnej odmeny. Krajský súd k týmto zisteniam uvádza, že takéto hodnotenie jeho správania počas doterajšieho výkonu trestu odňatia slobody nemôže byť prejavom jeho polepšenia. Pritom platí, že ak súd nezistí „polepšenie sa“ odsúdeného, nemôže ani dospieť k záveru, že by odsúdený po podmiennečnom prepustení viedol riadny život.

Zmysel podmiennečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody nie je v tom, aby za dobré správanie, prípadne za dobrú prácu vo výkone trestu, bol páchatel' automaticky prepustený po odpykaní stanovenej doby na slobodu, bez zreteľa na to, aká je prognóza jeho ďalšieho správania. Podmiennečné prepustenie je totiž na mieste len v tom prípade, ak vzhľadom ku všetkým okolnostiam, ktoré môžu mať v tomto smere význam, je odôvodnený predpoklad, že odsúdený povedie aj na slobode riadny život, a že tu nie je pre spoločnosť príliš veľké riziko recidívy. Takou okolnosťou, ktorá má pri rozhodovaní o podmiennečnom prepustení význam, je aj predchádzajúci spôsob života odsúdeného vrátane jeho trestnej minulosti. Posúdenie otázky prípadnej recidívy je svojím spôsobom vždy len predpokladom vysloveným s väčšou či menšou mierou pravdepodobnosti, pričom súd je vždy odkázaný na objektívne okolnosti, medzi ktoré je nutné považovať i doterajšie sklony odsúdeného k páchaniu trestnej činnosti.

Krajský súd považuje nápravu odsúdeného za podstatne sťaženú aj napriek tomu, že odsúdený bol doposiaľ dvakrát súdne trestaný a nachádza sa vo výkone trestu odňatia slobody po druhýkrát. Aktuálne vykonáva trest nariadený (premenený) v rámci jeho prvého odsúdenia, kde mu bol uložený aj probačný dohľad ako súčasť podmiennečného odkladu výkonu trestu odňatia slobody. Trest mu bol nariadený (premenený) z dôvodu spáchania ďalšej úmyselnej trestnej činnosti, pre ktorú bol odsúdený trestným rozkazom Okresného súdu Trnava sp. zn. OT/266/2019 zo dňa 17.10.2019, len krátko po začatí plynutia skúšobnej doby v trvaní 36 mesiacov (skúšobná doba začala plynúť dňa 08.09.2019 a túto trestnú činnosť spáchal už dňa 14.10.2019). Z uvedeného vyplýva, že odsúdený „nevyužil šancu“ preukázať, že výkon trestu odňatia slobody u neho nie je potrebný a svoj účel splní aj trest nespojený s odňatím jeho osobnej slobody.

Aj preto sa krajský súd stotožňuje so záverom uvedeným v hodnotení ústavu, že u odsúdeného je stredné riziko sociálneho zlyhania a jeho resocializačná prognóza je menej priaznivá. Predchádzajúci spôsob života odsúdeného a priebeh výkonu trestu odňatia slobody tak podľa názoru krajského súdu nedávajú dostatočnú záruku, že jeho protiprávne konanie sa už nebude opakovať. Aj preto sa krajskému súdu javí riziko recidívy odsúdeného ako veľmi pravdepodobné. Navyiac z pohľadu rozhodnutia súdu prvého stupňa je potrebné aj uviesť, že v prípade odsúdeného v minulosti svoj účel nesplnil ani probačný dohľad a ani povinnosti, ktoré mu boli uložené ako jeho súčasť, pričom jedna z nich spočívala aj v príkaze, aby sa zamestnal v skúšobnej dobe alebo sa preukázateľne uchádzal o zamestnanie.

Účelom trestu je aj ochrana spoločnosti pred páchatel'om trestnej činnosti a trest má odrádzať aj ostatných členov spoločnosti od páchania trestných činov. Je preto v záujme dovŕšenia nápravy odsúdeného a splnenia účelu nariadeného (premeneného) trestu odňatia slobody, aby ho ďalej vykonával tak, ako to navrhol aj riaditeľ ústavu na výkon trestu.

Z takto rozvedených dôvodov preto rozhodol krajský súd tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia, keď odsúdený nespĺňal dve z troch zákonných podmienok na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu zákon nepripúšťa žiadny ďalší riadny opravný prostriedok.